

русской культуры, 1996. – 464 с. *Плунгян В.А.* Грамматические категории, их аналоги и заместители : автореф. дис. на соискание учен. степени докт. филол. наук : спец. 10.02.19 “Теория языка” / В.А. Плунгян. – М., 1998. – 82 с. *Шахматов А.А.* Синтаксис русского языка / Шахматов А.А. – М. : УРСС, 2001. – 624 с. *Harrison R.* Verb Aspect // <http://www.rickharrison.com/language/aspect.html>. *Levin B.* English Verb Classes and Alternations : A Preliminary Investigation / B. Levin. – Chicago and London : University of Chicago Press, 1993. – 276 p. *Levin B.* Objecthood : An Event Structure Perspective // CLS. – 1999. – № 35. – Part 1. – P. 223-247. *Olsen M.V.* A Semantic and Pragmatic Model of Lexical and Grammatical Aspect / M.V. Olsen. – New York : Garland Publishing, 1997. – 237 p. *Smith C.* A Theory of Aspectual Choice // Language. – 1983. – Vol. 59, № 3. – P. 479-501. *Xiao Z., McEnery A.* Aspect in Chinese / Z. Xiao, A. McEnery. – Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 2002. – 363 p.

ДОРМЕНЕВ В.С.

(*Маріупольський державний університет*)

СПЕЦИФИКА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОНЦЕПТОМ «СТРАХ» В НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРАХ

У статті окреслюється коло проблем, пов'язаних з дослідженням концепту «страх» у лінгвістиці, зокрема, робиться спроба зіставного дослідження семантики фразеологічних одиниць з досліджуванним концептом у німецькій та українській лінгвокультурах.

Ключові слова: фразеологія, фразеологічна одиниця, концепт, концептуальне поле, лінгвокультура, семантична універсалія.

Dormenev V.S. Specific Features of Phraseological Units with Concept “Fear” in German and Ukrainian Linguistic Cultures

В статті очерчується коло проблем, пов'язаних з вивченням концепта «страх» в лінгвістиці, зокрема, робиться спроба зіставного дослідження семантики фразеологічних одиниць з данним концептом в німецькій та українській лінгвокультурах.

Ключевые слова: фразеологія, фразеологічна одиниця, концепт, концептуальне поле, лінгвокультура, семантична універсалія.

Dormenev V.S. Specific Features of Phraseological Units with Concept “Fear” in German and Ukrainian Linguistic Cultures.

The article deals with the analysis of the concept “fear” in linguistics and, in particular, in contrastive study of semantics of phraseological units with the given concept in German and Ukrainian linguistic cultures.

Key words: phraseology, phraseological unit, concept, conceptual field, linguistic culture, semantic universal.

Фразеологія як мовне явище вже багато десятиріч приваблює лінгвістів – представників різних лінгвістичних напрямків і течій, про що свідчить величезна кількість досліджень цієї галузі мовознавчої науки. Досить подивитися перелік літератури в ґрунтовних дослідженнях, зокрема, у відомій монографії Я. А. Барана, М. І. Зимомрі та ін., а також у працях В. І. Гаврися, М. В. Гамзюка, К. І. Мізіна, В. М. Телії, Н. М. Шанського [Баран, Зимомря та ін. 2008; Гаврись 1971; Гамзюк 2000; Мізін 2009; Телія 288; Шанський 1985] і багатьох інших, щоб уявити собі надзвичайну зацікавленість проблемами фразеології та одиниць, що входять до її складу, а також ступінь дослідженості цієї проблеми.

Проте, кожна зміна наукової парадигми ставить перед дослідниками нові питання. Сучасний етап розвитку фразеології як лінгвістичної дисципліни характеризується пильною увагою до питань семантики фразеологічних одиниць (ФО). Фразеологія є важливою для вивчення семантичних процесів, пов'язаних з розвитком системи значень слів, народженням нових знаків, процесів, що сприяють удосконалюванню нашої компетенції при вивченні функціонування мовної системи, що свідчить про необхідність дослідження цієї частини лексикону.

В останні роки зростає кількість робіт, виконаних у руслі зіставного дослідження ФО різних мов. А висловлювання Л. І. Ройзензона і Ю. Ю. Аваліані, незважаючи на свою давність, і дотепер залишається актуальним: «Взаємне співвіднесення, порівняння та протиставлення одиниць, форм, категорій, розрядів та інших мовних явищ виступає як обов'язкова умова характеристики кожного з них, встановлення істотних формальних й значеннєвих зв'язків між ними та конституювання об'єднуючих їх мікросистем, субсистем та систем» (переклад наш. – В. Дорменев) [Ройзензон, Аваліані 1967, с. 68].

З іншого боку, посилення уваги дослідників фразеології до людського фактора, яке спостерігається від 70-80-х років минулого століття, віддзеркалює одну з загальних методологічних тенденцій наук гуманітарного циклу – перехід на нову базову наукову парадигму – антропологічну. На думку М. П. Кочергана, фразеологічний склад є специфічною для кожної мови національно маркованою частиною лексикону. Постійно доповнюючись новими одиницями, фразеологічний склад відображає культурно-історичний досвід народу, а також особливості історичних законів розвитку мови [Кочерган 2000, с. 339].

Таким чином, **актуальність** проблеми дослідження пояснюється принаймні двома причинами: антропоцентричною спрямованістю сучасної лінгвістичної науки, з одного боку, необхідністю ґрунтовного з'ясування дослідження ФО – з іншого.

Об'єктом є фразеологія з її складовими одиницями, **предмет** дослідження становлять ФО німецької та української мов з концептом „страх”.

Отже, фразеологія є мовною універсалиєю. Проте в кожній мові ФО мають свою специфіку, що пояснюється лексико-граматичними та стилістичними особливостями певної мови. Національна специфіка фразеології може проявлятися: 1) в значенні фразеологізмів; 2) в їх граматичних моделях; 3) в їх лексичному складі; 4) в особливостях їх уживання.

Феномен «страх» є предметом досліджень різних дисциплін, кожна з яких пропонує своє бачення предмета. Відповідно до тлумачення класичної «Философской энциклопедии», страх – «негативна емоція, що виникає в результаті реальної або уявленої небезпеки, яка загрожує життю організму, особистості, цінностям, які вона захищає (ідеалам, цілям, принципам тощо). Страх має різний ступінь інтенсивності переживання та різні форми вираження» [Философская энциклопедия 1970, с. 139].

Соціологія розглядає «страх» у рамках міжособистісних, а також у рамках суспільних відносин, і вважає основною причиною «страху» пригнічення власних потреб в результаті або конфронтації з іншими особистостями, або з суспільними нормами і правилами. Результати соціологічних досліджень дозволяють змодельовати концепт *Angst* в німецькій культурі на підставі впливу зовнішніх чинників, таких як суспільство, рівень його розвитку, культура, політика, релігія [Социологический энциклопедический словарь 2000, с. 447].

В психологічному словнику знаходимо таке пояснення страху: «Емоція, що виникає в ситуаціях загрози існуванню індивіда і направлена на джерело дійсної чи уявної небезпеки. В залежності від характеру загрози інтенсивність і специфіка переживання страху варіюється в досить широкому діапазоні відтінків: побоювання, тривога, острах, переляк, жах» [Психология 1990, с. 386].

Страх являє собою складний психічний стан. Про це свідчать, наприклад, лексеми *fürchten* та *Angst haben*, які часто служать для позначення дуже складних, комплексних психічних станів, таких як страх і сором, турбота і страх, любов і страх тощо [Вежбицкая 1982, с. 107].

Концепт – термін, що пояснює одиниці ментальних або психічних ресурсів нашої свідомості і тієї інформаційної структури, яка відображає знання і досвід людини. Він є оперативною змістовою одиницею пам'яті, ментального лексикону, всієї картини світу, відображеної в людській психіці [Маслова 2004, с. 31].

Концепти виникають у свідомості людини в результаті діяльності, пізнання світу, соціалізації, а точніше, складаються з чуттєвого досвіду – сприйняття світу органами відчуття; предметної діяльності людини; із мовного знання; шляхом свідомого пізнання мовних одиниць [Степанова 1968, с. 143].

Концептуальне поле емоції «страх» в українській мові: *страх – жах – паніка – боязнь – фобія – переляк – острах – побоювання – тривога*. Концепт «страх» – домінанта даного синонімічного ряду.

Концептуальне поле емоції «страх» в німецькій мові: *Angst – Furcht – Schreck – Grauen – Entsetzen*. Концепт «Angst» – домінанта даного синонімічного ряду.

Відтворення поняття «страх» є дуже близьким у різних мовах, але для вираження цієї емоції в значенні основного слова спостерігаються різні смислові відтінки. Наприклад, слово німецьке *Angst* зовсім не те, що український страх. Так, А. Вежбицька [Вежбицкая 1999, с. 32] стверджує, що «страх» став одним із ключових понять саме німецької, датської та скандинавських культур, і багато в чому створює особливість німецького бачення світу. Вона вважає, що це пов'язано з вченням і сильним впливом Мартіна Лютера. Саме Німеччина та скандинавські країни прийняли його вчення. В повсякденному житті німці чітко розділяють *Angst* і звичайний «страх» перед чимось – у мові і в своєму психологічному стані. Вчені стверджують, що саме з цим самим *Angst* пов'язана особлива схильність до порядку і дисципліни: якщо антитеза звичайному «страху» – хоробрість, то антонімом внутрішньої тривоги, невизначеного «страху» перед хаосом виступає для представників німецької культури порядок [Вежбицкая 1999, с. 34].

При цьому вона опирається на показники німецької мови, в якій є два принципово різні поняття «страху»: 1) *Furcht* – «страх» чогось конкретного: темряви, болі, смерті, наприклад, *Gebranntes Kind fürchtet das Feuer* (дослівно – опарене дитя боїться вогню) – *Обпикнувшись на молоці, дують на воду*; 2) *Angst* – «страх» нечіткий, неясний, не направлений на конкретний об'єкт: *In Angst und Sorge* (дослівно – в страху і турботі) – *у страшиному неспокої*. Якщо перекладати на українську мову німецьке *Angst*, то скоріше потрібно говорити про тривогу, муку, жах.

Питання про класифікацію ФО є проблемним. Існують різні варіанти їхньої класифікації в лінгвістиці. На наш погляд, найбільш точною є класифікація Н. М. Шанського, розроблена на основі

класифікації В. В. Виноградова, яка показує співвідношення між загальним значенням ФО і власними значеннями її компонентів [Шанский 1985, с. 38].

1. Фразеологічне зрощення (ідіома) – семантично неділима ФО, де її цілісне значення повністю не співвіднесене із значенням її компонентів. У зрощеннях немає слів із їх самостійними значеннями. Їх семантична злитість обумовлена наявністю застарілих слів і граматичних архаїзмів, відсутністю живого синтаксичного зв'язку між його компонентами: *kalte Füße haben* (дослівно: *мати холодні ноги*) – *у душі похололо*.

2. Фразеологічна єдність – це семантично неділима і цілісна ФО, значення якої мотивовано переносними значеннями слів, що її складають. Нероздільність фразеологічної єдності виникає в результаті злиття значень слів в єдине узагальнено-переносне: *vor Kälte zittern* (дослівно: *тремтіти від холоду*) – *кров стине*.

3. Фразеологічне сполучення – це фразеологічний зворот, в якому є слова як з вільним значенням, так і з фразеологічно пов'язаним: *von Entsetzen gepackt* (дослівно: *охвачений жахом*) – *в обіймах жаху*.

4. Фразеологічні висловлювання – стійкі в своєму складі і використанні ФО, які є семантично ділимими, та складаються зі слів із вільним значенням. До них відносяться приказки та прислів'я, крилаті вислови [Шанский 1985, с. 67]: *aus Angst kann man wichtige Dinge nicht versäumen* – *вовків бояться – в ліс не ходити*.

З точки зору семантики в німецькій мові, як і в українській, серед фразеологізмів, які містять в собі концепт «страх», найчастіше зустрічаються фразеологічні сполучення, а рідше фразеологічні зрощення. Семантична віднесеність фразеологічних зворотів показана в Таблиці 1.

Таблиця 1.

Семантична віднесеність фразеологічних зворотів

№	Групи фразеологічних зворотів	Загальна кількість ФО німецької мови	Співвідношення у відсотках	Загальна кількість ФО української мови	Співвідношення у відсотках
1	Фразеологічні сполучення	50	46 %	42	43 %
2	Фразеологічні єдності	26	25 %	24	24 %
3	Фразеологічні висловлювання	23	21 %	20	21 %
4	Фразеологічні зрощення	9	8 %	12	12 %
5	Усього	108	100 %	98	100 %

Фразеологічні звороти завжди виступають як структурне ціле, що складається з різних за своїми морфологічними якість слів, які знаходяться між собою в різних синтаксичних відносинах [Шанский 1985, с. 51]. За структурою Н. М. Шанський розділив фразеологізми на дві групи:

1. Відповідні реченню. В ролі речень найчастіше виступають фразеологізовані вираження, які є цитатами і мають узагальнено-метафоричну семантику. Фразеологічні звороти, за структурою відповідні реченню, в свою чергу, за значенням поділяють на дві групи [Бинович 1975, с. 110]:

1.1. Номінативні – ФО, що називають те або інше явище дійсності, виступають в функції якої-небудь частини мови: *es ist zu fürchten* – *необхідно остерегатися*.

1.2. Комунікативні – ФО, що передають цілі речення, використовуються самостійно або в якості частини структурно більш складного речення: *Wer den Tod fürchtet, verleidet sich das Leben* (дослівно: *хто боїться смерті, той приводить життя в страждання*) – *смерті бояться – на світі не жити*.

2. Відповідні словосполученням. Їх лексико-граматичні якості і виокремлювані в зв'язку з цим групи дуже різноманітні [Бинович 1975, с. 111]: *im ersten Schrecken* (дослівно: *в перших страхах*) – *з переляку*.

Що стосується комунікативних, номінативних речень і словосполучень, їх кількість майже рівна серед ФО німецької мови, тоді як в українській мові бачимо явну різницю (словосполучень менше). Отримані результати ілюструються Таблицею 2.

Таблиця 2

Структурно-семантична віднесеність фразеологічних зворотів

№	Типи фразеологізмів	Загальна кількість ФО німецької мови	Співвідношення у відсотках	Загальна кількість ФО української мови	Співвідношення у відсотках
1	Відповідні номінативним реченням	36	33 %	42	44 %
2	Відповідні комунікативним реченням	36	33 %	41	43 %
3	Відповідні словосполученням	36	33 %	15	13 %
4	Усього	108	100 %	98	100 %

В ході роботи також було виявлено деякі лексичні особливості творення ФО з концептом «страх» у досліджуваних мовах. Приклади, що ілюструють ці положення, можна спостерігати у Таблиці 3.

Лексичні особливості ФО з концептом «страх»

№	Лексема	Заг. кількість ФО	Співвідношення у відсотках	Приклади
1	Лексема «страх»: а) Angst б) Schreck в) Furcht г) Grauen д) Entsetzen	31 21 15 6 6	31 % 21 % 15 % 6 % 6 %	а) Angst bekommen – злякатися; б) j-m einen Schreck einjagen – нагнати страху на к-н. в) in Furcht geraten – злякатися. г) von Grauen gepackt werden – бути охопленим страхом. д) j-m Entsetzen einflößen – наводити жах на кого-небудь;
2	Лексема «фізичний стан» людини: а) тремтіння – zittern б) серцебиття – Herz в) оціпеніння – versteinert г) холод – Kälte д) біг – laufen	8 5 3 3 2	8 % 5 % 3 % 3 % 2 %	а) vor Furcht zittern – тремтіти від страху. б) das Herz fiel j-m in die Hosen. – душа в п'ятах / серце обривається. в) wie angewurzelt vor Schrecken stehen bleiben – стояти як вкопаний від. г) vor Kälte zittern – тремтіти від страху. д) Angst macht auch den Alten laufen – страх має довгі ноги.
3	Лексема «зоонім»: а) заєць – Hase б) голуб – Taube в) теля – Kalb	3 1 1	3 % 1 % 1 %	а) einen Hasen in Busen haben – мати заяче серце. б) Herz flattert wie eine Taube im Sack vor Angst – серце тіпається як голуб від страху. в) ein Gesicht machen wie ein Kalb, wenn es donnert – дивитися наче теля коли гримить
4	Соматичний компонент: а) серце – Herz б) очі – Augen в) ноги – Beine г) шия – Hals, Kehle д) шкіра – Haut е) волосся – Haare	5 4 4 2 1 1	5 % 4 % 4 % 2 % 1 % 1 %	а) j-m bleibt das Herz vor Schreck stehen – серце зупинилось від страху. б) die Furcht hat tausend Augen – страх має великі очі. в) die Angst macht Beine – страх додає прудкості. г) j-m bleibt das Wort im Hals stecken – застряло слово в горлі. д) j-m ist der Schreck in die Haut gefahren – к-н охопив жах. е) die Haare stehen zu Berge – волосся стає дибом.

Для вираження цієї емоції використовують як слова з прямим значенням, так і з переносним. Серед слів з прямим значенням «страх» найбільш вживаними є *Angst* та *Furcht*.

До слів, які неконкретно називають страх, відносяться його найхарактерніші ознаки та прояви із навколишнього світу, ті, які асоціюються людиною із симптомами страху. Людина, пізнаючи навколишній світ, виражає емоції, виокремлює певні ознаки, що відіграють велику роль при творенні фразеологізмів [Телия 1996, с. 249].

Страх вважається однією з основних емоцій, яка зумовлена біологічною природою людини [Вежбицкая 1989, с. 606]. Найхарактернішим виявом страху є тремтіння усіх м'язів тіла, дрижання. Проте такі ж симптоми передають фізичні стани людини: холод і фізичну слабкість. В даному випадку у ФО використовують такі слова, як *zittern* (*Zittern*) – «тремтіти», інколи синонім *zagen* – «трепетати». В фразеологізмах з концептом «страх» часто можна зустріти назви частин тіла, оскільки вони є зовнішнім показником внутрішнього стану людини. Найчастіше серед них вживаються очі – *Augen*, серце – *Herz*, ноги – *Beine*, стопи – *Füße*, шия – *Hals*, шкіра – *Haut*, волосся – *Haare*.

Люди намагаються уникнути відчуття страху. Відчуваючи страх, люди намагаються позбутися його, та страх нав'язує свої стереотипи поведінки: втеча, оціпеніння або бажання нападати. Німецькі, так як і українські ФО з концептом «страх» відображають ці стани. Іншими характерними симптомами, які супроводжують страх, можуть бути віддишка, паморочення в голові, прискорене серцебиття, потовиділення, нудота [Психология 1990, с. 456].

Часто використовуються лексеми-зооніми. В такому випадку об'єкт «страх» переноситься на тварин. У таких порівняннях згадуються *теля* – *Kalb*, так як воно нерозумне; *голуб* – *Taube*, так як він є ніжним птахом і трепече своїми крилами; *заєць* – *Hase*, тому що це невелике пухнасте звірятко не може за себе постояти і завжди полохається всього. Спільним для німецького та українського етносоціумів є такий стереотип страху як заєць, хоча в німців кішка боїться, коли грім гримить [Мізін 2009, 125]. Взагалі заєць виступає символом страху в українській культурі, а в німецькій він виступає святим звіром

– символом Великодня. Отже, спостерігається значна різниця у використанні цього зв'язка в ФО з понятійним змістом «страх»: німецькі 3 %, українські 12 %.

На основі приказок також можна бачити, що один із найстрашніших об'єктів страху уособлює чорт – *Teufel*. Дуже сильним є страх смерті. Тому фразеологізми зі словом *Tod* означають найвищий ступінь страху: *zu Tode erschrecken* – *злякатися до смерті*; *Todesangst* – *смертельний страх*.

Отже, кожна з наведених в Таблиці 3 ФО не лише реалізує узагальнене значення «злякатись», а й додатково вказує на можливу реакцію людини та її організму на відчуття страху, з яким вона стикається у різних життєвих ситуаціях.

Слід відзначити, що зіставні дослідження, зокрема, в галузі фразеології, неможливо переоцінити. Адже виявлення схожості й розбіжності у використанні мовних засобів різними мовами має важливе методичне значення, оскільки знання розбіжностей дозволяє долати мовну інтерференцію: вплив одної (рідної) мови при використанні іншою мовою. Крім того, таке виявлення надає лінгвістичного обґрунтування закономірностям перекладу.

Література

Баран Я. А., Зимоля М. І., Білоус О. М., Зимоля І. М. Фразеологія : знакові величини : навч. посібник для студентів факультетів іноземних мов. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 256 с. *Бинович Л.Э., Гришин Н.Н.* Немецко-русский фразеологический словарь / под ред. д-ра Малиге-Клаппенбах и К. Агрикола. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : Рус. яз., 1975. – 822 с. *Вежбицкая А.* Язык. Культура. Познание / А. Вежбицкая. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1982. – 340 с. *Вежбицкая А.* Семантические универсалии и описание языков / А. Вежбицкая. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1999. – 778 с. *Гаврись В. І.* Сталі словосполучення слів у сучасній німецькій мові / В. І. Гаврись. ; ред. Б. П. Найдов. – К.: Радянська школа, 1971. – 248 с. *Гамзюк М. В.* Емотивний компонент значення у процесі створення фразеологічних одиниць / М. В. Гамзюк. – К. : Видавничий центр КДЛУ, 2000. – 256 с. *Кочерган М. П.* Вступ до мовознавства : підручник для ст-тів. філол. спец. вищ. закладів освіти / М. П. Кочерган. – К. : Академія, 2000. – 368 с. *Маслова В.А.* Когнитивная лингвистика: учебное пособие / В.А. Маслова. – М.: ТетраСистема, 2004. – 356 с. *Мізін К.І.* Порівняння у фразеології / К.І. Мізін. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 240 с. *Психология.* Словарь / под общ. ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1990. – 494 с. *Ройзензон Л. И., Авалиани Ю. Ю.* Современные аспекты изучения фразеологии / Л. И. Ройзензон, Ю. Ю. Авалиани // Проблемы фразеологии и задачи её изучения в высшей и средней школе. – Вологда, 1967. – С. 68-82. *Социологический энциклопедический словарь.* На русском, английском, немецком и чешском языках. Редактор-координатор – академик РАН Г.В. Осипов. – М. : Изд-во НОРМА, 2000. – 488 с. *Степанова М. Д.* Методы синхронного анализа лексики [на материале соврем. нем. яз.] / М. Д. Степанова. – М. : Высш. шк., 1968. – 200 с. *Телия В. Н.* Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Телия. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1996. – 288 с. *Философская энциклопедия* / гл. ред. Ф. В. Константинов. – Т. 5 «Сигнальные системы - Яшты». – М. : Сов. энцикл., 1970. – 740 с. *Шанский Н. М.* Фразеология современного русского языка / Н. М. Шанский. – М. : Наука, 1985. – 160 с.

СРЬОМЕНКО С.В.

(Одеський національний університет імені І.І. Мечникова)

МОВНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ СІМ'Я У ПРИВАТНОМУ ЛИСТУВАННІ ВІНСТОНА ЧЕРЧИЛЛЯ

Пропонована стаття присвячена розгляду мовних засобів об'єктивації ідіоконцепту СІМ'Я у приватному листуванні Вінстона Черчилля з його дружиною. Виділено такі концептуальні ознаки вищезазначеного концепту, як інтимність, любов, щастя, підтримка та найчастотніші засоби їх репрезентації. Визначено виключно позитивну оцінку концепту СІМ'Я об'єктом концептуалізації.

Ключові слова: концепт, ідіоконцепт, концептуальна ознака, приватне листування.

Еременко С.В. Языковые средства вербализации концепта СЕМЬЯ в частной переписке Уинстона Черчилля. Предлагаемая статья посвящена рассмотрению языковых средств объективации идиоконцепта СЕМЬЯ в частной переписке Уинстона Черчилля с его женой. Выделены такие концептуальные признаки, как интимность, любовь, счастье, поддержка и наиболее частотные средства их репрезентации. Определена исключительно позитивная оценка концепта СЕМЬЯ объектом концептуализации.

Ключевые слова: концепт, идиоконцепт, концептуальный признак, частная переписка.

Yerimenko S. V. Concept FAMILY and Language Means of its Representation in Winston Churchill's Private Correspondence. The article deals with idioconcept FAMILY and language means of its representation in private correspondence between Winston Churchill and his wife. Such conceptual features as Intimacy, Love, Happiness, Support and the most frequent lexemes of their representing have been singled out. Concept FAMILY has only positive evaluation.

Key words: concept, idioconcept, conceptual feature, private correspondence.